

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Υπηρεσία Τύπου και Πληροφόρησης

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 92/08

16 Δεκεμβρίου 2008

Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-213/07

Μηχανική ΑΕ κατά Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης και Υπουργού Επικρατείας

**ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΑΠΑΡΙΘΜΕΙ ΚΑΤΑ ΤΡΟΠΟ ΕΞΑΝΤΛΗΤΙΚΟ ΤΟΥΣ
ΣΤΗΡΙΖΟΜΕΝΟΥΣ ΣΤΙΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΛΗΠΤΗ
ΛΟΓΟΥΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΑΝΑΘΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ**

Ένα κράτος μέλος μπορεί, ωστόσο, να προβλέψει άλλα μέτρα αποκλεισμού αποσκοπούντα στη διασφάλιση της διαφάνειας των διαδικασιών και στην ίση μεταχείριση μεταξύ των διαγωνιζομένων

Η ελληνική νομοθεσία αποκλείει από την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων τους εργολήπτες δημοσίων έργων που εμπλέκονται και στον τομέα των μέσων ενημέρωσης, χωρίς να τους παρέχει καμία δυνατότητα να αποδείξουν ότι δεν υφίσταται κίνδυνος για τον ανταγωνισμό. Πάντως, ο αποκλεισμός αυτός δεν αφορά τα παρένθετα πρόσωπα, συζύγους ή συγγενείς, τα οποία αποδεικνύουν ότι η συμμετοχή τους σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οφείλεται σε αυτόνομη απόφαση υπαγορευθείσα αποκλειστικώς και μόνον από το δικό τους συμφέρον.

Το 2001, η ελληνική εταιρία Έργα ΟΣΕ ΑΕ προκήρυξε δημόσιο διαγωνισμό για την κατασκευή χωματουργικών και τεχνικών έργων υποδομής της νέας διπλής σιδηροδρομικής γραμμής υψηλών ταχυτήτων μεταξύ Κορίνθου και Κιάτου.

Στον διαγωνισμό έλαβαν μέρος οι εταιρίες Μηχανική ΑΕ και Κ. Σαραντόπουλος ΑΕ, το δε έργο ανατέθηκε, το 2002, στη δεύτερη εταιρία, η οποία στη συνέχεια απορροφήθηκε από την Παντεχνική.

Προκειμένου να συνάψει τη σύμβαση, η Έργα ΟΣΕ ζήτησε από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης να της χορηγήσει πιστοποιητικό περί μη συνδρομής των ασυμβίβαστων ιδιοτήτων για την ανέθεση του έργου στο πρόσωπο του Κ. Σαραντόπουλου, βασικού μετόχου, μέλους του διοικητικού συμβουλίου και διευθύνοντος συμβούλου της Παντεχνικής. Το πιστοποιητικό χορηγήθηκε αφού ο Κ. Σαραντόπουλος απέδειξε ότι ήταν οικονομικά αυτοτελής έναντι του γιού του, Γ. Σαραντόπουλου, μέλους των διοικητικών συμβουλίων δύο ελληνικών εταιριών μέσων ενημέρωσης.

Η επιχείρηση Μηχανική, ανταγωνίστρια της αναδόχου του έργου, προσέφυγε ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας με αίτημα την ακύρωση του πιστοποιητικού, υποστηρίζοντας ότι οι ελληνικές διατάξεις περί ασυμβιβάστου αντέβαιναν στο Ελληνικό Σύνταγμα, το οποίο προβλέπει ότι δεν μπορεί να ανατεθεί δημόσια σύμβαση σε επιχειρήσεις των οποίων οι ιδιοκτήτες, οι βασικοί μέτοχοι, οι εταίροι κ.λπ. είναι συγγενείς ή παρένθετα πρόσωπα ιδιοκτητών, βασικών μετόχων και εταίρων επιχειρήσεων μέσων ενημέρωσης.

Το Συμβούλιο της Επικρατείας υπέβαλε στο Δικαστήριο διάφορα ερωτήματα ως προς το κατά πόσον συμβιβάζεται το ελληνικό δίκαιο με την οδηγία¹ περί των διαδικασιών σύναψης των συμβάσεων δημοσίων έργων.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει καταρχάς ότι σκοπός της οδηγίας είναι η διασφάλιση του ανταγωνισμού στις συμβάσεις δημοσίων έργων και ο αποκλεισμός της πιθανότητας ευνοιοκρατικής συμπεριφοράς εκ μέρους των δημοσίων αρχών. Κατά συνέπεια, η οδηγία προβλέπει διαφόρους λόγους αποκλεισμού ενός εργολήπτη από τη συμμετοχή σε διαγωνισμό, στηριζόμενους σε αντικειμενικές σκέψεις που αφορούν την επαγγελματική του ιδιότητα (εντιμότητα, φερεγγυότητα, χρηματοδοτική και οικονομική ικανότητα). Πάντως, ένα κράτος μέλος έχει το δικαίωμα να προβλέψει και άλλους λόγους αποκλεισμού, οι οποίοι, ωστόσο, δεν πρέπει να βαίνουν πέραν του αναγκαίου μέτρου για την επίτευξη του στόχου της οδηγίας. Το κράτος είναι το πλέον αρμόδιο να εντοπίσει, βάσει των δικών του ιστορικών, νομικών, οικονομικών ή κοινωνικών συνθηκών, τις καταστάσεις που είναι ικανές να απειλήσουν τη διαφάνεια των διαγωνισμών και να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό. Εν προκειμένω, στόχος της ελληνικής νομοθεσίας είναι να αποκλειστεί το ενδεχόμενο, στο πλαίσιο της ανάθεσης μιας δημόσιας σύμβασης, μια επιχείρηση μέσων ενημέρωσης ή ένας εργολήπτης δημοσίων έργων συνδεδεμένος με τέτοια επιχείρηση ή με τους ιδιοκτήτες ή διευθύνοντες την επιχείρηση αυτή να χρησιμοποιήσουν τη θέση τους στον τομέα των μέσων ενημέρωσης για να επιδιώξουν να κατευθύνουν παρανόμως τη σχετική με την ανάθεση της σύμβασης απόφαση.

Βάσει των σκέψεων αυτών, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι **η οδηγία έχει την έννοια ότι απαριθμεί κατά τρόπο εξαντλητικό τους λόγους αποκλεισμού ενός εργολήπτη από τη συμμετοχή σε διαδικασία ανάθεσης σύμβασης δημοσίων έργων, που στηρίζονται σε κριτήρια σχετικά με την επαγγελματική ιδιότητα.** Ωστόσο, δεν κωλύει ένα κράτος μέλος να προβλέψει, **τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας**, άλλα μέτρα αποκλεισμού αποσκοπούντα στη διασφάλιση της τήρησης των αρχών της διαφάνειας και την ίση μεταχείριση των διαγωνιζομένων.

Υπό τις συνθήκες αυτές, το κοινοτικό δίκαιο δεν επιτρέπει εθνικές διατάξεις οι οποίες καθιερώνουν αμάχητο τεκμήριο γενικού ασυμβιβάστου μεταξύ του τομέα των μέσων ενημέρωσης και του τομέα των δημοσίων συμβάσεων. Πράγματι, δεν συμβιβάζεται με την αρχή της αναλογικότητας ένα μέτρο το οποίο δεν παρέχει στους εργολήπτες που ασκούν δραστηριότητα στον τομέα των μέσων ενημέρωσης ή διατηρούν δεσμούς με πρόσωπα εμπλεκόμενα στους τομέα αυτόν τη δυνατότητα να αποδείξουν την απουσία πραγματικών κινδύνων για τη διαφάνεια των διαδικασιών και για τον ανταγωνισμό μεταξύ των διαγωνιζομένων.

---

¹ Οδηγία 93/37/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1993, περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων έργων (ΕΕ L 199, σ. 54), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 97/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Οκτωβρίου 1997 (ΕΕ L 328, σ. 1).

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Γλώσσες στις οποίες διατίθεται: DE, EL, EN, ES, FR, IT

*Το πλήρες κείμενο της απόφασης βρίσκεται στην ιστοσελίδα του Δικαστηρίου
[C-213/07](#)*

Μπορείτε να το συμβουλευθείτε, κατά κανόνα, από τις 12 το μεσημέρι, ώρα Κεντρικής Ευρώπης, κατά την ημερομηνία της δημοσίευσης της απόφασης.

*Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με την κα Estella Cigna-Αγγελίδη
Τηλ.: (00352) 4303 2582 Fax: (00352) 4303 2674*